

MONITOR CHIŃSKI

LIPIEC-SIERPIEŃ 2018

„Monitor Chiński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Chinach, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie Europy Środkowej oraz działania zagraniczne chińskich władz lokalnych w prowincji Syczuan. Monitor opracował dr Bartosz Kowalski – analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR CHIŃSKI

LIPIEC-SIERPIEŃ 2018

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

6 lipca: USA i Chiny okładają się karnymi cłami. Pierwsza runda wojny handlowej dotyczy towarów o wartości 34 mld USD. W symetrycznym odwecie ChRL wprowadziła opłaty tej samej wysokości na amerykańskie produkty o wartości 34 mld USD. Prezydent Donald Trump zapowiedział, że kolejne rundy obejmą towary o wartości nawet 500 mld USD (tyle wyniósł amerykański import z Chin w 2017 r.). W kolejnej rundzie 23 sierpnia, Waszyngton nałożył na Pekin 25% cła o wartości 16 mld USD, a Chiny odpowiedziały symetrycznymi taryfami na produkty amerykańskie. Po krótkotrwałym wznowieniu negocjacji na niskim szczeblu, Donald Trump zerwał je oświadczając że „to nie jest odpowiedni czas na rozmowę”. Stany Zjednoczone wyraźnie grają na przeciągnięcie wojny handlowej i spowolnienie gospodarczo-inwestycyjne w ChRL, które ma wzmocnić pozycję Waszyngtonu w rozmowach z Pekinem.

6-7 lipca: 7. Szczyt „16+1” w Sofii. Wbrew krążącym pogłoskom o zmniejszeniu częstotliwości spotkań, ogłoszono, że w przyszłym roku gospodarzem Szczytu będzie Chorwacja. W 2020 r. honor organizatora przypadnie, po raz drugi w ciągu pięciu lat, Chinom. Na spotkaniu w stolicy Bułgarii, podpisano ponad 20 dokumentów o współpracy a premierzy Li Keqiang i Boyko Borissov otwarli „pokazową strefę rolnictwa Chin i Europy Środkowo-Wschodniej” (zob. komentarz).

10 lipca: Ósme Forum Chińsko-Arabskie w Pekinie. Przewodniczący Xi oświadczył, że Chiny zapewnią 20 mld USD w formie pożyczek dla odbudowy gospodarczej państw arabskich. ChRL będzie również dążyła do nawiązywania umów o wolnym handlu.

10 lipca: Liu Xia w Niemczech. W trakcie wizyty premiera Li Keqiang w Berlinie przed szczytem Chiny-UE, wdowa po laureacie Pokojowej Nagrody Nobla Liu Xiaobo została zwolniona z aresztu domowego i przyjechała do Niemiec. Warto zauważyć,

SZCZYT „16+1” W SOFII

Treść deklaracji sofijskiej wpisuje się jednoznacznie w dążenia Chin do zasypywania podziałów z UE wobec narastającego konfliktu handlowego z USA. Szczyt potwierdził w jakim kontekście (geo)politycznym Europa Środkowo-Wschodnia znalazła się w ciągu minionego roku i jaką pozycję zajmuje obecnie w trójce Chiny-UE-USA.

że obecnie to przede wszystkim Niemcy, a nie USA, prowadzą kwestię praw człowieka w agendzie polityki zagranicznej z Chinami.

16-17 lipca: Szczyt UE-Chiny w Pekinie. Po raz pierwszy od trzech lat strony wydały wspólne oświadczenie, w którym m.in. zobowiązały się pracować na rzecz reformy WTO. Szczyt odbył się w kontekście pogroźek gospodarczych ze strony Donalda Trumpa pod adresem UE, ale nie doprowadził do utworzenia chińsko-europejskiego frontu przeciwko polityce celnej Waszyngtonu. Natomiast rośnie liczba byłych czołowych polityków europejskich, którzy zaangażowani są obecnie w chińskie przedsięwzięcia biznesowe; m.in. David Cameron i Romano Prodi.

16 lipca: Chiny przejmą system energetyczny w Portugalii. W 2012 r. China Three Gorges (CTG), za 2,7 mld EUR wykupiła 21,35% udziałów w Energias de Portugal (EDP). Obecnie stara się o przejęcie pakietu większościowego, który pozwoli na niemal pełną kontrolę nad wytwarzaniem i dystrybucją energii Portugalii. Spekuluje się, że chińska oferta, której nie sprzeciwia się rząd w Lizbonie, przekracza 10 mld EUR.

29 lipca: problemy chińskich inwestycji na świecie. Według wyliczeń agencji RWR Advisory Group, w ciągu pięciu lat funkcjonowania strategii „Pasa i Szlaku”, blisko 1/3 wszystkich chińskich projektów (o wartości 419 mld USD) w blisko 80 państwach świata napotkała różnego rodzaju problemy: opóźnienia w realizacji, sprzeciw opinii publicznej i wstrzymanie w związku z zagrożeniem dla bezpieczeństwa państwa.

27 lipca: Niemcy udaremniły wejście Chin do swojej branży dystrybucji prądu. Jak poinformowało niemieckie ministerstwo gospodarki, zamiary państwowego koncernu State Grid Corporation of China zostały storpedowane zakupieniem przez państwowy bank KfW 20% udziału (895 mln USD) w spółce przesyłowej 50Hz. Z kolei 1 sierpnia, rząd Angeli Merkel, powołując się na bezpieczeństwo gospodarcze państwa, zablokował przejęcie Leifeld Metal Spinning przez Yantai Taihai Group.

21 sierpnia: Salwador nawiązuje stosunki dyplomatyczne z Chinami. To trzecie państwo w tym roku, które przekierowało uznanie dyplomatyczne z Tajwanu na ChRL, ograniczając liczbę państw formalnie uznających władze w Tajpej do 17.

22 sierpnia: zmiany w kierownictwie chińskiej propagandy. Nominacja Xu Lina, wcześniej odpowiadającego za politykę internetową, na szefa Wydziału Informacyjnego Rady Państwowej, na celu poprawę wizerunku Chin na arenie międzynarodowej, w związku z różnego rodzaju oskarżeniami wysuwanymi pod ich adresem od Australii do Stanów Zjednoczonych.

23 sierpnia: Australia wyklucza Huawei i ZTE z prac nad siecią 5G. Jako przyczynę decyzji wymienia się wprowadzenie „dotyczących bezpieczeństwa stosowanego zazwyczaj wobec przewoźników telekomunikacyjnych, które zostaną teraz rozszerzone na dostawców sprzętu”. Władze Australii oświadczyły, że nowym przepisom podlegać będą te firmy, które mogą narazić narodową sieć na nieautoryzowany dostęp lub ingerencję z zewnątrz *ergo* przekazywanie informacji służbom wywiadowczym obcych państw. Zamiar wykluczenia Huawei i ZTE z przetargów na budowę systemów informatycznych sygnalizuje się również w Japonii.

23 sierpnia: ChAL-W weźmie udział w ćwiczeniach wojennych w Rosji. W zaplanowanych na sierpień i wrzesień manewrach Vostok 2018 Chiny przyślą 3200 żołnierzy. Jak zauważył Alexander Gabuev, chińscy żołnierze wezmą udział w największych manewrach koordynowanych przez Moskwę od Zapad-81 w ramach wspólnych ćwiczeń armii ZSRR i Paktu Warszawskiego. To kamień milowy dla chińsko-rosyjskiej współpracy wojskowej, ponieważ manewry Vostok prowadzone są do celów przeciwstawienia się ewentualnej inwazji na Syberię i Daleki Wschód. Wspólne ćwiczenia wydają się potwierdzać, że Moskwa najwyraźniej nie postrzega Chin w kategoriach adwersarza.

28 sierpnia: Grecja oficjalnie przyłącza się do „Pasa i Szlaku”. Memorandum w tej sprawie podpisali w Pekinie ministrowie spraw zagranicznych Nikos Kotzias i Wang Yi.

29 sierpnia: zapowiedź „głębokich zmian strukturalnych w relacjach amerykańsko chińskich”. W komentarzu w „Dzienniku Ludowym”, doradca chińskiego rządu Long Guoqiang, racjonalizuje przyczyny dla których USA wywołały wojnę handlową. Po pierwsze, jako wymuszenie otwarcia rynku chińskiego; po drugie, jako element strategicznego powstrzymywania (rosnącej roli Chin); po trzecie, dławienie „chińskich rozwiązań” czyli tzw. China model aby utrzymać hegemonię USA na świecie. Long wskazuje również, że w związku z ujmowaniem Chin przez USA jako strategicznego rywala, w relacjach wzajemnych zajdą „głębokie zmiany strukturalne”. Bezpośrednia, jak na standardy dyplomacji chińskiej retoryka, pozwala przypuszczać, że rywalizacja amerykańsko-chińska będzie się dalej wzmacniać. Efekty narastającego antagonizmu odzwierciedlają dane: w pierwszej połowie 2018 r. chińskie inwestycje w USA spadły w stosunku rocznym o 90%, a wliczając sprzedaż chińskich udziałów w amerykańskich firmach o wartości 9,6 mld USD, odpływ kapitału przewyższył napływ.

II. CHINY I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

5 lipca: chińsko-polskie konsorcjum zwyciężcą przetargu na obwodnicę Krakowa. Konsorcjum zwyciężyło w przetargu na projekt i budowę S52 – północnej obwodnicy Krakowa, oferując wykonanie zadania w ciągu 47 miesięcy za kwotę 1,3 mld zł.

6 lipca: powołanie Rady ds. Azji i Pacyfiku przy MSZ. Podczas corocznej Narady Ambasadorów minister Jacek Czaputowicz powołał dziewięcioosobową Radę, której zadaniem będzie m.in. przedstawianie rekomendacji w zakresie długoterminowego planu zaangażowania Polski w Azji i Pacyfiku oraz opiniowanie dokumentów MSZ wyznaczających priorytety polskich placówek w regionie.

6 lipca: chińsko-bułgarska umowa międzybankowa. Bułgarski Bank Rozwoju (BDB) podpisał umowę ramową na sumę 1,5 mld EUR z China Development Bank. Strona chińska dostarczy środki w formie pożyczek do współfinansowania projektów z zakresu energetyki, telekomunikacji, transportu, rolnictwa oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Natomiast według zapowiedzi szefa węgierskiej dyplomacji Pétera Szijjártó siedzibą mechanizmu współpracy banków rozwojowych „16+1” stanie się wkrótce Budapeszt. Ponadto ogłoszono, że jesienią br. w stolicy Węgier odbędzie się spotkanie szefów banków centralnych Chin i EŚW.

12 lipca: polsko-chińskie konsultacje klimatyczne przed COP24 w Katowicach. Michał Kurtyka, sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska RP i pełnomocnik ds. prezydencji COP24 spotkał się w Pekinie z ministrem Xie Zhenhua, specjalnym pełnomocnikiem rządu ChRL ds. zmian klimatu oraz wiceministrem ekologii i środowiska ChRL Zhang Guotai'em. Rozmawiano na temat oczekiwanych rezultatów Konferencji Stron ramowej Konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu (COP24), która odbędzie się w dn. 3-14 grudnia 2018 r. w Katowicach. Ministrowie Kurtyka i Xie omówili najważniejsze zagadnienia związane z procesem negocjacji klimatycznych, m.in. pakiet implementacyjny Porozumienia Paryskiego, Dialog Talanoa, finansowanie, działania klimatyczne przed 2020 r. oraz rolę lasów w realizacji celów klimatycznych.

14 lipca: chińska firma zbuduje fragment Zakopianki. Drogę z Rdzawki do Nowego Targu wykona chińska firma Stecol Corporation, która wyceniła realizację inwestycji na 706,244 mln zł. Była to najtańsza z sześciu złożonych ofert. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zaplanowała na tę budowę 871,403 mln zł, dzięki wyborowi najtańszej oferty zaoszczędzi więc 165,159 mln zł. Jak informuje „GW” wysokość oferty Stecol budziła emocje już kilka miesięcy temu, kiedy ją poznano. Minister Infrastruktury mówił wtedy, że oferty będą sprawdzane przez inżynierów, w ramach normalnej procedury. Chińskie inwestycje drogowe w Polsce kojarzą się dotychczas z porażką COVEC przy realizacji fragmentów autostrady A2 między Warszawą i Łodzią.

17 lipca: chińskie inwestycje w greckie nieruchomości. Oprócz niskich cen – w porównaniu z Hiszpanią, Włochami czy Portugalią – chińskich inwestorów przyciąga jeden z najtańszych w Europie programów typu „stały pobyt za inwestycję”. Za kupno nieruchomości za co najmniej 250 tys. EUR, nabywca otrzymuje prawo pobytu na 5 lat, które pozwala na swobodne przemieszczanie się po Europie również jego rodzinie. W latach 2013-2017, wśród 2305 beneficjentów tzw. „złotej wizy”, blisko połowę stanowili Chińczycy (1011).

16-29 lipca: szkoła letnia UŁ dla studentów z Chin. W drugiej edycji szkoły letniej pod hasłem "Understanding Poland: Economy, Society and Science" wzięło udział 140 studentów z sześciu chińskich uczelni: Sichuan University, Jinan University, Hezhou University, Nankai University, Shenzhen University i Zhengzhou University. Uniwersytet Łódzki od wielu lat współpracuje z chińskimi uczelniami; rocznie kształci się na nim około 150 studentów z tego kraju. Partnerami letniej szkoły organizowanej przez Ośrodek Spraw Azjatyckich UŁ są: Beijing Foreign Studies University, Sichuan University oraz Nankai University.

23 lipca: polsko-chińskie rozmowy na temat rolnictwa. Stronę chińską reprezentował wiceminister rolnictwa i obszarów wiejskich Yu Xinrong, stronę polską - wiceminister rolnictwa Szymon Giżyński. Rozmowy dotyczyły m.in. wymiany doświadczeń w dziedzinie rozwoju i zarządzania obszarami wiejskimi, promowania wymiany handlowej i inwestycji rolnych, pogłębienia współpracy w dziedzinie technologii oraz nauk o rolnictwie. Strona chińska jest ponadto zainteresowana korzystaniem z polskich doświadczeń w zakresie zarządzania obszarami wiejskimi i produkcją ekologiczną. Zdaniem Yu „to kolejne dobre spotkanie po wizycie, którą w Polsce na początku lipca br. złożył chiński minister generalnej administracji celnej (GACC) Ni Yufeng, a także po ubiegłorocznej wizycie w Polsce ministra rolnictwa ChRL Han Changfu”. Na zakończenie rozmów podpisano memorandum o współpracy między Chińską Akademią Nauk Rolniczych a Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

24 lipca: powstało Chińsko-Serbskie Stowarzyszenie Biznesu. To pierwsza tego typu inicjatywa na Bałkanach, założona przez prywatne i państwowe firmy chińskie. W spotkaniu inauguracyjnym Stowarzyszenie wzięli m.in. udział ambasador ChRL w Belgradzie Li Manchang oraz były prezydent Serbii Tomislav Nikolić pełniący obecnie funkcję szefa Serbskiej Komisji Współpracy z Chinami i Rosją.

15 sierpnia: federacje piłkarskie Chin i Chorwacji nawiązują współpracę. Po sukcesie drużyny chorwackiej na mistrzostwach świata w Rosji, podpisano umowę przewidującą szkolenie młodzieży, staże trenerskie i organizację meczów towarzyskich.

21 sierpnia: burmistrz Pragi Adriana Krnáčová na otwarciu czeskiej restauracji w Pekinie. Polityk pogratulowała chińskiemu właścicielowi otwarcia restauracji, która

znajduje się w dzielnicy Sanlitun. Krnáčová podpisała w 2016 r. umowę o współpracy partnerskiej z Pekinem, w której znalazły się – niespotykane na poziomie władz lokalnych – zapisy o polityce „jednych Chin” i statusie Tajwanu jako „nieodłącznej części Chin”.

III. WIADOMOŚCI SYCZUAŃSKIE

4 lipca: chińsko-hiszpańskie porozumienie w sprawie kompleksu rolniczego w Chengdu. W ramach umowy zawartej pomiędzy hiszpańską Syczuańską Izbą Handlową w Hiszpanii, Komitetem Dzielnicy Nowego Tianfu oraz Instytutem Badań i Designu Chin Południowo-Wschodnich, w powiecie Jiancha powstanie kompleks rolniczy za 1 mld RMB. Do zadań jednostki, pełniącej również rolę parku przemysłowego, będą należeć badania nad rozwojem rolnictwa, uprawa oliwek oraz promocja kultury, sztuki i kuchni hiszpańskiej.

4 lipca: powstanie nowe międzynarodowe centrum transportowo-logistyczne w Chengdu. Porozumienie w tej sprawie podpisali w Pekinie przedstawiciele Dzielnicy Qingbaijiang oraz Logistic Shipping BU China Merchants Group. Współpraca zakłada inwestycje o wartości 10 mld RMB, przeznaczone m.in. na budowę infrastruktury logistycznej i transportowej, integrację funkcji transportowych i handlowych, innowacje finansowe w handlu zagranicznego.

6 lipca: wiceburmistrz Chongqingu Liu Guiping z wizytą na Węgrzech. Delegacja urzędników pod kierownictwem Liu wzięła udział w forum zorganizowanym przez EKOL Logistics w której uczestniczyli również przedstawiciele węgierskich władz centralnych. Prezes EKOL Kovács Ákos zachwalał pozycję Budapesztu jako centrum dystrybucyjnego na Europę oraz wyraził nadzieję na możliwie szybkie uruchomienie połączenia kolejowego pomiędzy stolicą Węgier i Chongqingiem.

25-31 lipca: Międzynarodowy Festiwal Muzyki Młodzieżowej Miast Partnerskich Chengdu. W organizowanej corocznie od 2007 r. imprezie, wzięło udział ponad 40 zespołów i 500 artystów z Chin i zagranicy, m.in. USA, Argentyny, Meksyku, Australii, Nowej Zelandii, Kanady, Niemiec, Polski, Francji, Austrii, Belgii, Estonii, Rosji, Singapuru, Pakistanu i Japonii.

2 sierpnia: Little Panda Reporters w Łodzi. Podczas dwudniowej wizyty w Łodzi młodzi dziennikarze z partnerskiego miasta Chengdu, przeprowadzili wywiady z pracownikami UMŁ i przedstawicielami firmy Hatrans, która zajmuje się obsługą pociągu transportującego towary z Łodzi do Chin. W dalszej kolejności grupa udała się do Wrocławia, Pragi, Bratysławy i Budapesztu. Goście spotkali się m.in. z Moniką Karolczak z UMŁ, która podkreśliła, że od czasu uruchomienia połączenia zdecydowanie wzrosło zainteresowanie Łodzią i regionem wśród firm deweloperskich zajmujących

się budową obiektów magazynowych. Rośnie zainteresowanie uczelni wyższych kierunkami związanymi z logistyką. Łódź stała się znaczącym portem multimodalnym dla eksportu towarów z Polski i Unii Europejskiej do Chin.

10 sierpnia: inauguracja kolejowego połączenia cargo Chengdu-Mediolan. Pierwszy skład z lodówkami o wartości 520 tys. USD wyruszył w 14-dniową trasę o długości 10694 km, wiodącą do Europy przez m.in.: Kazachstan, Rosję i Polskę

24 sierpnia: Chengdu promuje się w Moskwie. W forum promocyjnym i rozmowach w stolicy Rosji wzięli udział przedstawiciele władz lokalnych Moskwy i Chengdu, ambasady ChRL oraz przedsiębiorstw zaangażowanych w logistykę i handel wzajemny, w tym e-commerce. Podpisano 7 umów o wartości ponad 8 mld RMB (4,3 mld PLN). Sekretarz KPCh w Chengdu Fan Ruiping przypomniał, że na lata 2018-2019 przypadają obchody „chińsko-rosyjskiej współpracy lokalnej”, a stolica Syczuanu będzie dążyła do nawiązywania partnerstw z miastami leżącymi wzdłuż „Pasa i Szlaku”. W 2017 r. wartość handlu zagranicznego pomiędzy Chengdu i Rosją wyniosła 3,45 mld RMB (1,86 mld PLN).

IV. WIADOMOŚCI Z GUANGDONGU

1 lipca: China Railway Guangzhou Group uruchamia połączenie towarowe z Białorusią. Nowo otwarta nitka o długości 11155 km, połączyła miasto Huaihua (prow. Hunan) z Mińskiem.

11 lipca: urzędnik wysokiego szczebla Zeng Zhiqian objęty śledztwem. 55-letni Zeng został zdymisjonowany z funkcji członka SK KPCh Prowincji Guangdong i szefa Wydziału Zjednoczonego Frontu w prowincji. Dochodzenie w związku z „poważnym naruszeniem dyscypliny partyjnej” ergo korupcją, prowadzi Centralna Komisja Dyscypliny Partyjnej KPCh oraz Państwowa Komisja Nadzoru.

25-28 lipca: wicesekretarz kantonńskiego KPCh Zhang Jianhua z wizytą w Wielkiej Brytanii. Delegacja odbyła rozmowy na temat współpracy z Oxford Economics, University of West of England oraz władzami miejskimi w Bristolu, który od 2001 r. łączy z Kantonem umowa o miastach partnerskich.

28-31 lipca: Zhang Jianhua z wizytą we Francji. Delegacja odwiedziła Lyon oraz Saint-Étienne gdzie rozmawiano na temat współpracy handlowej, edukacyjnej, wzornictwa przemysłowego, rewitalizacji miast oraz turystyki. Z okazji 30. rocznicy podpisania umowy partnerskiej między Kantonem i Lyonem zorganizowano koncert z udziałem kantonńskiej młodzieżowej orkiestry symfonicznej.

29 lipca-5 sierpnia: burmistrz Kantonu Wen Guohui z wizytą w Korei Południowej i Japonii. Delegacja wzięła udział w 12. Szczycie Miast Azji i Pacyfiku (APCS) w Fukuoce. APCS stanowi największą regionalną platformę współpracy miast; w tegorocznych spotkaniach wzięli udział urzędnicy wysokiego szczebla z 33 miast oraz 200 przedstawicieli kręgów przemysłowych i naukowych. Delegacja kantońska zorganizowała spotkania inwestycyjne w Tokio oraz Fukuoce oraz rozmowy pomiędzy burmistrzem Wenem i jego odpowiednikami z nowozelandzkiego Auckland, koreańskiego Gwangju oraz Tokio.

31 lipca-2 sierpnia: Zhang Jianhua z wizytą w Czechach. Podczas pobytu w Pradze delegacja odbyła rozmowy m.in. w władzami miejskimi oraz Czesko-Chińskim Stowarzyszeniem Współpracy Gospodarczej i Kulturalnej. 1 sierpnia, w piątą rocznicę podpisania umowy partnerskiej między Kantonem i Pragą, kantońska orkiestra symfoniczna wystąpiła z okolicznościowym koncertem dla 1100 słuchaczy; wśród nich ambasadorka ChRL Ma Keqin oraz szef wydziału ds. współpracy w zagranicą stolicy Czech Martin Churavy.

2 sierpnia: Kanton otwiera bezpośrednie połączenia lotnicze z Izraelem i Włochami. Odpowiadając na zwiększony ruch pasażerski między Chinami i Izraelem, Hainan Airlines zaczął obsługiwać trzy loty w tygodniu z Tel Awiwem. Natomiast w lipcu China Southern Airlines uruchomił połączenia z Rzymem.

23 sierpnia: wkrótce otwarcie szybkiej kolei Guangzhou-Shenzhen-Hongkong. Władze Pachnącego Portu ogłosiły, że zbudowane kosztem 84,40 mld HKD (39,59 mld PLN) połączenie zostanie ostatecznie uruchomione 23 września br. i będzie przewozić ok. 80 tys. pasażerów dziennie.

KOMENTARZ

1. Szczyt „16+1” pokazał, w jakim kontekście (geo)politycznym Europa Środkowo-Wschodnia znalazła się w ciągu minionego roku i jaką pozycję region zajmuje obecnie w trójkącie Chiny-UE-USA. Deklaracja ogłoszona po Szczycie jest w tym względzie dość jednoznaczna, wpisując się w dążenia Chin do zasypywania podziałów z UE wobec narastającego konfliktu handlowego z USA. W dokumencie podkreśla się komplementarność „16+1” z relacjami Chin i UE, a państwa członkowskie będą wypełniały zobowiązania podjęte w ramach Pasa i Szlaku, zachowując „opartą o reguły rynkowe i normy międzynarodowe, otwartość, która po stronie państw członkowskich UE, będzie dopełniać odpowiednie polityki i projekty UE”. Dlatego można wnioskować, że Chiny będą starały się mocniej wkomponowywać „16+1” w ramy relacji z UE. Istotnym w tym względzie jest sygnał wysłany w stronę największego oponenta formatu – Niemiec, przez zaproszenie Berlina do stworzenia trójstronnej formuły współpracy z EŚW i Chinami. Taką hierarchię polityczną partnerów ChRL w

Europie potwierdza fakt, że po szczycie w Sofii, premier Li Keqiang udał się do Berlina, gdzie – w kontraście do antagonistycznej wobec Pekinu retoryki Donalda Trumpa – Angela Merkel chwaliła Chiny za otwarcie na inwestycje zagraniczne i potwierdziła, że Niemcy (czytaj UE) i Chiny chcą zachować status quo porozumień jądrowych z Iranem, które storpedowały Stany Zjednoczone.

W kontekście Polski, zwraca uwagę nieobecność na Szczycie premiera Mateusza Morawieckiego, który wybrał spotkanie pielgrzymkowe Radia Maryja na Jasnej Górze. Nie należy raczej oczekiwać, że tak ostentacyjna rezygnacja ze spotkania z premierem Chin nie została w Pekinie odnotowana. Natomiast reprezentujący polski rząd wicepremier Jarosław Gowin podkreślił w Sofii, że: „Polska docenia wielowymiarowość inicjatywy, jaką jest szczyt „16+1”, dodając, że „rząd RP zdaje sobie sprawę, że dla części europejskich państw formatu szczyt stanowi unikalną okazję do prowadzenia politycznego dialogu wysokiego szczebla z Chinami”. Czy Polska chce w ten sposób zademonstrować, że „16+1” jest Warszawie niepotrzebne do prowadzenia relacji z Pekinem? Jeśli założyć logiczną konsekwencję takiego oświadczenia, oznacza to, że w opinii rządu premiera Morawieckiego Polska jest zbyt dużym i ważnym krajem aby w relacjach z Chinami być traktowanym w jednym szeregu z pozostałą europejską piętnastką państw formatu. Jak zatem rozumieć dalszą część wystąpienia Jarosława Gowina o pożyteczności „16+1” dla spajania regionu m.in. w perspektywie Grupy Wyszehradzkiej i Trójmorza, których Polska chce być liderem?

2. W świetle zablokowania przejęcia w niemieckim sektorze energetycznym przez chińskie State Grid Corporation, zwraca uwagę sukces w tym względzie Three Georges Corporation, która przejęła największego operatora energii w Portugalii - Energias de Portugal. Inwestycja ta dokonała się przy aprobachie rządu Antonio Costy. Przejęcia w branży energetycznej mają kilka czynników: wzrost innowacyjności, kwestie cyberbezpieczeństwa i wpływ na politykę energetyczną (w tym odnawialną) państw trzecich.

3. Masowe zatrzymania w Xinjiangu nasilają się. W latach 2016-2017 liczba aresztowań pod zarzutem kryminalnym wzrosła siedmiokrotnie, stanowiąc 1/5 wszystkich aresztowań w Chinach (populacja Xinjiangu stanowi zaledwie 1,5% ludności Chin). ONZ ocenia, że poza jurysdykcją karną, blisko milion muzułmańskich mieszkańców Xinjiangu (głównie Ujgurów i Kazachów) przebywa w tzw. „obozach reedukacji”. Osadzeni w obozach internowania, według oficjalnego stanowiska władz, są poddawani „rektyfikacji myślenia”, służącej zwalczaniu ekstremizmu religijnego. Wewnętrzny i zewnętrzny wymiar tej sytuacji trafnie ujmuje dr Katarzyna Sarek „pełne oskarżeń zachodnie media, oburzony pomówieniami Pekin, milczący światowi liderzy i obojętni muzułmanie [przede wszystkim poza granicami Chin]”.

4. W kontekście polityki zagranicznej Sycuanu, zwraca uwagę zacieśnianie relacji w władzami stołecznymi w Moskwie, które przekłada się na rosnącą wymianę handlową i przyniosło podpisanie nowych kontraktów o wartości 4,3 mld PLN. Chengdu

zaczęło również rozwijać połączenie kolejowe z Mediolanem. Łącznie od 2011 r. trasę między Chinami i Europą odbyło już 10 tys. składów. Obecnie kolej cargo łączy 48 miast chińskich z 42 w Europie. Jeden z kluczowych elementów China-Europe Railway stanowi połączenie Chengdu-Łódź, które w 2013 r. obsłużyło tylko 10 pociągów, a w 2018 r. już 500.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

